

GAZETA ŁOMŻYŃSKA.

PISMO POŚWIĘCONE ZAGADNIENIOM ŻYCIA NARODOWEGO ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ W ZAKRESIE POLITYCZNYM, SPOŁECZNYM I KULTURALNYM.

Cena numeru 10 marek. Miesięcznie 30 marek, z przesyłką pocztową 35 marek. Ogłoszenia zależne od ilości zajmowanego miejsca.

Redakcja i Administracja „Gazety Łomżyńskiej” czynne są od 5 do 8 wiecz. ul. Dworna № 22—Druk T. Krzyżanowskiego.

Chcesz żyć?—okaż życie!

Jeśli inteligencja nie chce skazać się na zanik i zamarcie, jeśli nie chce zejść do roli poniewieranego i lekceważonego kopeńszka w narodzie, jeśli przeciwnie chce odegrać rolę przewodnią, jaka się jej słusznie należy; niech się nie zasklepia niby spokojna poczwardka w bezruchu wraz ze wszystkimi ozdolnieniami, uprawniającemi ją do przodownictwa w narodzi, niech się nie zadawania wzajemnem okadzaniem w ściśle swoim kółku, lecz niech wykaże się życiem i w czynie okaże swą siłę twórczą i zdolność do przewodzenia i przodownictwa—w obliczu całego narodu, tak jego części oświeconych, jak i nieoświeconych. Nie wierzyć, że ciemny oświeconego nie zrozumie ani nie posłucha. Bo światłość i w ciemnościach świeci, a ciemności jej nie ogarną, nie zaćmią.

Nie tyle chłop sam zagarnął sejm i rządy w Polsce, jak raczej inteligencja oddała mu jedno i drugie już wtedy, kiedy w istocie dość dążyła część chłopów czuła i wiedziała, że do tego jeszcze nie dorosła. Wszak nie bez przyczynienia się inteligencji i tej, która w okresie wyborczym bez wieców i agitacji pogadankami w ciasnym kółeczku wybory przygotowywała i, tej, która—samozwanne, a mnogie kandydatury stawiała i głosowaniem popierała, i tej, która w okresie wyborczym biernie i obojętnie się zachowała, doszło do tego, że sejm wyszedł o tak niskim poziomie i tak do pracy ustawodawczej, konstytucyjnej i do rządzenia nieprzygotowany, jak to widzimy.

I nie łudźmy się tem, że może jeszcze sejm stworzy taką ordynację wyborczą, która by miastom, a więc pośrednio i inteligencji, pewną i dość znaczną liczbę mandatów zapewniła. Bo przede wszystkim stoi temu na przeszkodzie postanowienie konstytucji, mówiące o pięcioprzymiotnikowym prawie wyborczym, zrównującym wszystkich obywateli. a powtóre, gdyby nawet sejm wykroił z miast osobne okręgi, to dałyby one—wobec

małej ilości mieszkańców w stosunku do mieszkańców wsi—mniej może jeszcze posłów inteligentów, niż da się ich uzyskać przy odpowiedniem postępowaniu w okręgach mieszanych, a jeszcze w tem dałyby wobec zachwaszenia miast żywiołami obcymi—mało ludzi o silnych charakterach narodowych. Nadto takie wykrojenie osobnych okręgów miejskich pogłębiłoby przepaść i między wsią i miastem i między posłami miejskimi, a wiejskimi, a wtedy nieleżni posłowie miejscy tem bezskuteczniej borykałby się musieli w sejmie z przewagą wyraźnie wiejską.

Taki zresztą jest duch demokracji, że nie dzieli lecz łączy naród, a inteligencja uważa się przeciw za przodowniczkę demokracji.

Jeśli zaś inteligencja pragnie, a pragnie tego jak najślusniej, aby w państwie demokratycznym przodowała arystokracja z dachu, to niech się do narodu zbliży i niech się da poznać mu swem życiem i swą czynnością. Wtedy i lud odda jej ster w ręce. — Chcesz żyć? okaż życie!

J. R.

Zniżka czy zwyżka!

(Informacja przystana ze sfer handlowych).

Praagniemy zwrócić uwagę odbiorców na dział handlu, dotyczący przedmiotów obraniowych, t. j. materjałów wełnianych, bawełnianych, białizny, obawia etc. Ceny towarów w tym dziale zależą przede wszystkim od cen surowca, zatem: bawełny, wełny i skór surowych. Powyższe surowce są sprowadzane wyłącznie z zagranicy. Poza tem ważnymi czynnikami produkcji są: robocizna i węgiel, a w pewnym stopniu ma wpływ koszt związany z przewozem, — zatem cena towaru o tyle może ulegać niższe o ile możliwem jest przewidywać niżkę kosztu powyższych czynników produkcji. Tymczasem rzeczywistość nakazuje przewidywać raczej podrożenie wszystkich pozycji produkcji.

Stały spadek wartości marki w stosunku do walut zagranicznych

powoduje równorzędnie wzrost ceny surowców: robocizna nie tylko nie obniża się, ale nawet ma tendencję do wzrostu; węgiel skutkiem odjęcia przez rząd taniej aprowizacji dla górników, wkrótce ma znacznie podrożeć; wreszcie kwestja przewoza, skutkiem ostatnich zarządzeń Ministerstwa Kolei, również spadnie większym ciężarem na koszty handlowe producenta i kupca.

Przejrzenie zatem wszystkich podstawowych czynników, które mogą zwyżkowo lub niżkowo oddziaływać na cenę towaru, doprowadza nas do wniosku, że w blizkiej przyszłości oczekiwanie na niżkę cen niema żadnych realnych podstaw. W interesie zatem naszych czytelników musimy wyprowadzić z tego praktyczną konkluzję, że potrzeby swoje należy zaspakajać jaknajwcześniej, nie odkładając tego na dalszą metę, ponieważ za ten sam przedmiot będziemy zmuszeni płacić znacznie drożej.

Od Redakcji: Ciekawi jesteście, jak w sprawie zwyżki i niżki zapatrują się inne działy handlu?

Koniec tragi—farsy.

Położenie bez wyjścia, do jakiego doprowadzili bolszewicy gospodarkę rosyjską, zmusza ich przewodców do zmiany taktyki: Lenin potrzebuje pomocy kapitału i inteligencji do uratowania państwa i ludności od ostatecznej zagłady, w której naturalnie zginąłby również sam ze swymi zwolennikami i ideami. Zniszczywszy tedy kapital i inteligencję rosyjską, zwrócił się o pomoc do kapitalistów obcych, sprzedając w zamian bogactwa naturalne kraju, których jednak przy komunistycznym ustroju nie dało się uruchomić i fruktyfikować, mimo że miał ten ustrój na swoje usługi całkowitą władzę i niekępowany niczem teior czerezwyczałek.

Idzie tedy Lenin zagranicę z propozycjami częściowej sprzedaży swej ojczyzny w zamian za dostarczanie środków do utrzymania sowieckiej władzy. Tego jednak urzędowo nie mówił nawet chciwym zysku geszefciarzom zachodnim, bo a nuż by się zawahali i wo-

Lista № 16

osób, które złożyły ofiary na Górny Śląsk od 3 do 11 czerwca 1921 r.

Urzednicy Urzędu pocztowo-telegraficznego w Łomży (lista imienna) Teofil Kraszewski 500, Franciszek Badoński 500, Zofja Milewska 100, Zochowska 200, Kl Świerczewski 300, Szaciło-Kosowski 100, Maziński 100, W. Subaczewski 100, Tiwczewowa 200, Sadowska 100, Drażek 100, Krakowska 41, Szpamowski 200, Brodowska 100, Just 500, Gucznik Aleksander 100, P. Borowski 500, Jungowska 100, E. Milczewska 100, Aszof 100, Batozy 100, Nieczytelne 100, Zebrzuski 41, Czajkowska 41, Piebrura 100, Sztachański 100 Filipkowski 100, W. Nieczytelne 100, Razem 4473 mk. Mieszkańcy m. Wizny i wsi Kotowa i Męczki, złożone przez burmistrza: Stankiewicz Franciszek 200, Domurat Aleksander 500, Serafiński Franciszek 500, Todres Wulf 4000, Bogdański Grzegorz 100 Mrozik Wiktor ze wsi Kotowa 30, wieś Męczki 100, razem 5430. Od parafjan Śniadowskich zebrane przez ks. proboszcza Jerzego Kamińskiego 721. Szkoła powszechna wsi Rutki zebrane przez nauczyc. 160, Jan Burzyński 1.500. Bolender z Zambrowa za pośrednictwem Wojsk. Zakł. gośpod. w Łomży 10 000. Abram Dudowicz 1000. Szkoła powszechna wsi Osowiec gm. Długoborz 537.50. Szkoła powsz wsi Gać, gm. Puchały 160. Wieś Kramkowo, gm. Bożejewo, zebrane przez nauczycielkę 840. Szkoła wsi Bożejewo Staré, gm. Bożejewo zebrane przez nauczycielkę 500. Wieś Konarzyce, gm. Kupiski, zebrane przez naucz. szkoły powszech. i p. Dziekońskiego 1005. Szkoła wsi Szczepankowo, gm. Szczepankowo, zebrane przez nauczycielkę szkoły powszech. (lista imienna) Zofja Gorajczykówna 100, Honorata Kowalikówna 40, Lucjan Kowalik 30, Pelagja Kowalikówna 30, Zofja Rogalska 25, Eronisława Rogalska 25, Jadwiga Świerszcz 20, Barbara Bieniek 25, Celina Cho-

jęcka 40, Andrzej Bieniek 25, Zofja Millerówna 45, Franciszek Pianko 40, Władysław Janicki 40, Stanisława Zaborczykówna 40, Zofja Nizikówna 40, Franciszek Godlewski 40, Stanisława Pawłowska 25, Filomena Pawłowska 25, Józef Królik 25, Henryka Zaborzczyko 50, Stanisława Mleczkówna 20, Marja Chojnowska 20, Franciszek Powichrowski 25, Stanisław Powichrowski 25, Ludwik Świerszcz 30, Leon Świerszcz 30, Rozalja Millerówna 25, Marja Mleczkówna 20, Jan Mleczek 20, Zygmunt Kowalik 40, Leokacja Choromańska 25, Alfons Zaborszyk 20, Stanisła Kamiński 25, Czesław Dzielnicki 40, Janina Daniszewska 50, Wacław Cholewicki 40, Bolesław Królik 30, Henryka Jakubiakówna 30, Helena Siennicka 25, Czesław Kamiński 25, Lucyna Siennicka 30, Antoni Bartkak 25, Franciszek Bartlak 25, Jan Janicki 40, Marja Zaborszczykówna 25, Stanisława Bobrowska 30, Aleksander Farat 25, Władysław Bastawski 20, Marjan Zaborszczyk 25, Aleksander Modzelik 20, Aleksander Nizik 30, Józef Świerszcz 25, Helena Bieńkówna 25, Jan Farat 10, Antoni Farat 10, Marjan Zaniewski 25, Jadwiga Jesionowska 20, Eugenjusz Grodzki 26, Stanisław Boryszewski 10, Czesława Janicka 10, Czesława Janiakówna 10, Stanisław Charmitowicz 20, Władysław Sypniewski 50, Roman Rytelowski 10, Józefa Rytelowska 10, Aleksander Maternik 10, Jan Maiernik 10, Jan Chojnowski 10, Wiktorja Chojnowska 10, Stanisław Modzelik 20, Józef Chajęcki 20, Henryka Hajęcka 20, Zofja Chajęcka 20, Rajmund Stróniawski 20, Kazimierz Zaborszczyk 20, Stefanja Rogulska 10, Stanisław Kozakiewicz 10, Kowalikówna Pelagja 9, razem 2040 mk. Szkoła wsi Zaruzie, gm. Miastkowo, zebrane przez nauczycielkę 265, Walentyna Ruszkow 500. Szkoła powsz. w Jakaci Starej, gm. Śniadowo wraz z nauczycielką p. Lebrowską 985. Zebrane przez Magistrat m. Nowogrodu 1910. Wieś Zanklewo, gm. Bożejewo 235.

Szczepan Nawakowski 100. Wieś Łady Polne, Łady Browe i Szelligi zebrane przez nauczycielką p. Ceglowską 785. Wieś Bożeńice zebrane przez sołtysa 300. Wieś Miastkowo zebrane przez nauczycielkę 302. Od parafjan parafji Nowogrodzkiej, w tym od ks. proboszcza W. Supińskiego 385, razem 3000. Wieś Jarnuty, gminy Szczepankowo, zebrane przez nauczyciela i sołtysa 740. Franciszek Grankowski 500. Nauczycielstwo szkół powsz. okr. Łomżyńsk. tytułem 1 procent od wynagrodzenia za godziny nadliczbowe w r. 1920 450. Nauczycielstwo szkoły powszech. polsk. w Łomży tytułem 1 procent od poborów za m. maj 1921 r. 2 640.10 f. Nauczycielstwo szk. powszech. żydowsk. w Łomży tytułem 1 proc. od poborów za m. maj 1921 r. 1.091.70, —powsz. polsk. w Nowogrodzie— 135.70, w Wiźnie 268.15, powszech. polsk. w Zambrowie 418.70, żydowsk. w Zambrowie 222, szkół pow. polsk. gm. Bożejewo 742, gm. Chlebotki 362.70, gm. Długoborz 523.90, gm. Drozdowo 907.85, gm. Kupiski 510.05, gm. Kossaki-Rutki 602.60, gm. Lubotyń 271.55, gm. Miastkowo 504.55, gm. Puchały 558.60, gm. Szczepankowo 573.65, gm. Szumowo 527.45, gm. Śniadowo 497.10. Od urzedników Inspektoratu Okręgu Łomżyńsk. tytułem 1 proc. od poborów za m. maj 1921 r. 372.40 Szkoła powsz. w Gardlinie, gm. Długoborz zebrane przez nauczyc. 265.

Składka na Górny Śląsk, urządzona przez Koło łomżyńskie Towarzystwa Nauczycieli szkół średnich i wyższych wśród nauczycielstwa i młodzieży szkolnej, przyniosła: w Szkole Mierniczej 806 mk., w Seminarjum Męskim 4306 mk. 60 f., w Seminarjum Żeńskim 4949 mk. 70 f., w Gimnazjum „Unitas” 6083 mk., w Gimnazjum Męskim 9744, w Gimnazjum Żeńskim 13.145, ogółem 39.034 mk. 20 f.

Suma powyższa odesłana została do Zarządu Okręgowego Towarzystwa, które składkę tę zarządziło w całym kraju.

Przewodniczący Koła łomżyńskiego
Tomasz Rafiński.

Sekretarz Jadwiga Nowowiejska.